

FEDERALE OVERHEIDSDIENST WERKGELEGENHEID, ARBEID EN
SOCIAAL OVERLEG

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk.

Advies nr. 78 van 26 november 2004 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 2 oktober 2004, gericht aan de voorzitter van de Hoge Raad, heeft Mevrouw de Minister van Werk, het advies van de Hoge Raad gevraagd, binnen de twee maand vanaf het aanhangig maken, over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

Het Uitvoerend Bureau van de Hoge Raad besliste op 15 oktober 2004 om een commissie ad hoc te belasten met het onderzoek van de aanvraag en de voorbereiding van het advies.

De commissie ad hoc vergaderde op 29 oktober 2004 en 9 en 23 november 2004.

Het ontwerp van koninklijk besluit beoogt de uitvoering van de beslissing van de Ministerraad van 20 – 21 maart 2004 om de veiligheids- en gezondheidscoördinatie voor kleinere bouwprojecten te versoepelen en te vereenvoudigen.

Het ontwerp voorziet erin om de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen onder te verdelen in twee categorieën: deze met een totale oppervlakte kleiner dan 500 m² en deze met een totale oppervlakte gelijk aan of groter dan 500 m².

Voor de laatstgenoemde bouwplaatsen blijven de voorschriften nagenoeg ongewijzigd en worden een beperkt aantal kleine aanpassingen doorgevoerd die gebaseerd zijn op de ervaringen met het bestaande koninklijk besluit van 25 januari 2001.

Op bouwplaatsen met een totale oppervlakte kleiner dan 500 m² wordt vooreerst een onderscheid gemaakt tussen bouwwerken waarvoor de tussenkomst van een architect vereist is en deze waarvoor zulke tussenkomst niet vereist is.

Vervolgens wordt voor elk van deze werken nog een onderscheid gemaakt tussen het ontwerp en de verwezenlijking.

Voor werken met een architect mag de functie van coördinator in het ontwerp uitgeoefend worden door een architect, door een coördinator-ontwerp of door een coördinator-verwezenlijking met een continue praktische beroepservaring in deze functie van ten minste drie jaar.

Bij de verwezenlijking van een bouwwerk waarvoor de tussenkomst van een architect vereist is, mag de functie van coördinator-verwezenlijking uitgeoefend worden door een architect, door een coördinator-verwezenlijking of door een bouwdirectie belast met de uitvoering. De-

ze laatste is de persoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor de verwezenlijking van het bouwwerk – meestal een aannemer dus – die de functie mag uitoefenen onder versoepelde voorwaarden.

Voor werken waarvoor de bijstand van een architect niet vereist is, mag zowel de functie van coördinator-ontwerp als deze van coördinator-verwezenlijking door voormelde bouwdirectie belast met uitvoering uitgeoefend worden. Bouwwerken die geen bijzonder risico met zich meebrengen of die beneden een bepaalde omvang blijven (500 mandagen of korter dan 30 werkdagen en nooit meer dan 20 werknemers tegelijk), mogen gecoördineerd worden door een bouwdirectie belast met de uitvoering die slechts aan één voorwaarde moet voldoen, zijnde het volgen van een zeer minimale opleiding inzake veiligheid en gezondheid op het werk.

Voor de categorie kleiner dan 500 m² worden tegelijk de instrumenten bij de coördinatie vereenvoudigd dan wel afgeschaft.

Volledigheidshalve wordt eraan herinnerd dat het huidige ontwerp het voorwerp heeft uitgemaakt van twee vergaderingen op 24 en 30 september 2004 op de Beleidsceel van Mevrouw de Minister. Beide vergaderingen hadden tot doel te controleren of de voorgelegde tekst met de beslissing van de Ministerraad van 20 en 21 maart 2004 overeenstemde. Op deze vergaderingen waren uitgenodigd de vertegenwoordigers van de sociale partners, de sociale partners van de bouwsector inbegrepen, vertegenwoordigers van coördinatorenverenigingen, de Orde der architecten en vertegenwoordigers van architectenverenigingen, Test-Aankoop en het NAVB. In het voorgelegde ontwerp zijn de tijdens die vergaderingen met unanimitieit geformuleerde opmerkingen ingevoegd.

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD OP DE VERGADERING VAN

A. Unanieme standpunten:

1. Het onderscheid tussen bouwwerken die de tussenkomst van een architect al dan niet vereisen.

Het ontwerp voorziet bouwwerken waarvoor de tussenkomst van een architect “*niet vereist is*”. Dit leidt tot kleine verschuivingen in het toepassingsgebied, naargelang de bouwwerken uitgevoerd worden in het Vlaams, Brussels of Waals Gewest.

Dit is een realiteit die weinig impact op de veiligheid en de gezondheid zal hebben, aangezien het doorgaans kleine werkjes met weinig risico betreft.

Er kunnen evenwel ook werken zijn waarvoor de tussenkomst van een architect niet vereist is, maar de opdrachtgever er toch een beroep op doet. In dit geval is het de opdrachtgever die de tussenkomst “eist”. Het kan zeker niet de bedoeling van de Beleidsnota geweest zijn dat dit ook voor gevolg zou hebben dat de coördinatie niet meer door een aannemer, onder de versoepelde voorwaarden, zou mogen uitgevoerd worden.

De Raad stelt dan ook voor om, voor alle duidelijkheid, in de bepalingen waar de term “vereist” voorkomt, deze aan te vullen tot “wettelijk vereist”.

2. Het overdragen op kleinere bouwplaatsen waar geen architect vereist is (zelfs met verhoogd risico) van de veiligheids- en gezondheidscoördinatie van de ene aannemer naar een andere, bij het uitvoeren van opeenvolgende werken door verschillende aannemers.

Mevrouw de Minister vestigde er de aandacht op dat dit principe, dat opgenomen is onder §2, 2, i, van de beleidsnota, nog niet in het ontwerp is ingevoegd.

De Hoge Raad is akkoord om een bepaling in te lassen die dit principe vertaalt. Hij stelt voor om dit te doen onder de vorm van een tweede lid of paragraaf, in artikel 4ter decies.

3. De kritieke fasen van het bouwwerk en de aanwezigheid van de veiligheids- en gezondheidscoördinator op de bouwplaats

De Hoge Raad meent dat de bepaling opgenomen in de nieuwe artikelen 4quater decies, §3, 4° en 21, §2, 4° eenvoudiger, maar met hetzelfde resultaat, moet geformuleerd worden.

Als basisprincipe moet gelden dat de coördinator-verwezenlijking voldoende bezoeken aflegt. Daarom moeten de fasen vastgelegd worden die kritisch zijn voor de veiligheid en de gezondheid van de personen betrokken bij het bouwproces.

Op basis van deze vaststelling kan dan het minimum aantal bezoeken van de coördinator-verwezenlijking aan de bouwplaats bepaald worden.

De Raad is evenwel van oordeel dat het opsporen en vaststellen van de kritieke fasen reeds moet gebeuren tijdens het ontwerp en door de coördinator-ontwerp in het veiligheids- en gezondheidsplan moet opgenomen worden.

Dit laat dan ook veel gemakkelijker toe om de kritieke fasen die de aanwezigheid van de coördinator-verwezenlijking op de bouwplaats vereisen, in de overeenkomst met deze laatste, of in het document met de coördinator-werknemer, vast te leggen. Uiteraard kan de coördinator-verwezenlijking bijkomende kritieke fasen toevoegen.

De Raad stelt daarom voor om:

- 1° de artikelen 4sexies, 1° en 11, 1° aan te vullen met een bepaling luidende: “, alsook de voor de veiligheid en de gezondheid kritieke fasen waarop de coördinator-verwezenlijking ten minste op de bouwplaats aanwezig moet zijn”;
- 2° de artikelen 4quater decies, §3, 4° en 21, §2, 4° als volgt te formuleren: “de voor de veiligheid en de gezondheid kritieke fasen waarop de coördinator-verwezenlijking ten minste op de bouwplaats aanwezig zal zijn.”

Het spreekt voor zich dat voormeld minimum aantal bezoeken niet mag leiden tot een toestand waarbij de coördinator zich tot dit minimum minimumorum beperkt.

4. De lijst van werkzaamheden waarvoor een veiligheids- en gezondheidsplan dient opge-
maakt te worden.

De Hoge Raad vraagt om van de wijziging van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 gebruik te maken om de gevaarlijke werken bedoeld in het bestaande artikel 26, §1, 4° aan te

vullen met de woorden “of van hoge drukleidingen met een druk gelijk aan of hoger dan 15 bar;”.

5. De overeenkomst die voor eenvoudige of kleinere werken in de plaats komt van het veiligheids- en gezondheidsplan.

De Raad vraagt om in het nieuwe artikel 29 de woorden “een onderlinge veiligheids- en gezondheidsovereenkomst af” te vervangen door de woorden “een schriftelijke overeenkomst”.

De Hoge Raad vraagt eveneens om een bepaling in te lassen die de gevallen waarop het nieuwe artikel 29 van toepassing is, vrij te stellen van de procedures van het bestaande artikel 30.

Het betreft de kleinere bouwwerken (<500 m²) die geen verhoogd risico inhouden (artikel 26, §1), noch de omvang van 500 mandagen overstijgen (artikel 26, §2), waar de aannemers meestal reeds gekend zijn. De gedetailleerde opname in de overeenkomst van de preventie-maatregelen die de aannemers zullen nemen, heeft immers dezelfde meerwaarde voor de veiligheid en de gezondheid als die welke door het artikel 30 beoogd wordt.

6. Het coördinatiedagboek

De Hoge Raad vraagt dat artikel 32 als volgt geformuleerd wordt:

“Art. 32 Het coördinatiedagboek mag een afzonderlijk document of een geheel van afzonderlijke documenten zijn; het mag ook gecombineerd worden met het dagboek der werken of met andere documenten die een gelijkaardige functie hebben.”

7. Het toezicht op het uitvoeren door de coördinator van zijn opdrachten.

Hoewel buiten het bestek van de beleidsnota betreffende de veiligheidscoördinatie in de bouw, merkt de Hoge Raad op dat de woorden “te allen tijde” weggevallen zijn in de nieuwe artikelen 4^{quater}, §1, 1° en 4^{duo decies}, §1, 1°. Omwille van de analogie past het om deze woorden ook te schrappen in de bestaande artikelen 7, §1, 1° en 17, §2, 1°.

8. De assimilatie bij de integratie van de veiligheids- en gezondheidscoördinatie in de opleiding van de architect.

De Raad looft de doelstelling van de beleidsnota om de integratie van de preventie in het ontwerp te bevorderen via de integratie van de eindtermen van de aanvullende vorming voor coördinatoren in de opleiding van de architect.

Door de overeenstemmende bepaling (artikel 65ter, §2) op te nemen in de onderafdeling voor de bouwwerken met een totale oppervlakte < 500 m², blijft het nut voor de architect ook beperkt tot dit soort werken. Dit terwijl de formulering van deze bepaling in feite neerkomt op een gelijkschakeling met een coördinator van niveau A of B.

Om meerwaarde van dergelijke opleiding volwaardig tot zijn recht te laten komen, stelt de Raad dan ook voor om de inhoud van artikel 65ter, §2 over te hevelen naar bvb. het artikel 58, dat algemeen is.

9. De tienjarige nuttige beroepservaring van de aannemer die op de kleine bouwplaatsen, waar de medewerking van een architect niet wettelijk vereist is, de functie van coördinator mag uitoefenen.

De Raad stelt vast dat de formulering van de vereiste van artikel 65^{quater}, §2, 1°, a), als gevolg zal hebben dat omzeggens geen enkele aannemer, met uitzondering van de algemene aannemers en de aannemers op bouwplaatsen zonder verhoogd risico, de functie van coördinator zal kunnen uitoefenen. Geen enkele aannemer bezit immers zulke brede en rijke ervaring.

De Hoge Raad stelt daarom voor om het artikel als volgt te formuleren:

“a) ten minste tien jaar nuttige beroepservaring bezitten inzake de soorten werken, bedoeld in artikel 26, §1, waarvoor de functie van coördinator wordt uitgeoefend, alsook kennis van de uitvoerings- en risicopreventietechnieken van de andere werken die het voorwerp van dezelfde coördinatieopdracht uitmaken;”.

10. De bewijzen om de functie van coördinator te mogen uitoefenen.

De Hoge Raad is het eens met het principe dat in het nieuwe artikel 69 verwoord is. Hij wens evenwel een eenvoudiger formulering en stelt het volgende voor:

“art. 69. De in artikel 58 bedoelde stukken die op onregelmatige wijze zijn bekomen, zijn van nul en gener waarde.»

11. Wat de inhoud van het postinterventiedossier betreft, vastgesteld in de bijlage I, deel C

De Raad is van mening dat de kennis van de gebruikte materialen van essentieel belang is voor het veilig en gezond uitvoeren van latere werken. Materialen waarvan de effecten op de gezondheid van de werknemers die er mee in contact komen, nu nog als risicoloos worden bestempeld, kunnen over enkele decennia helemaal anders beoordeeld worden. Denke men bijvoorbeeld aan asbest, vele decennia geleden.

Daarom stelt de Raad voor om de beide afdelingen van deel C aan te vullen met een punt 7°, respectievelijk 4°, luidende “de identificatie van de gebruikte materialen”.

B. Verdeelde standpunten:

1. Standpunten van de vertegenwoordigers van de werknemers

a. De versoepeling voor kleinere bouwwerken

Rekening houdende met:

- de vaststelling dat men in de nota “Raversijde” onder punt 1 - vastleggen van de grenswaarde - uitsluitend verwijst naar voorbeelden die zich in de particuliere woningbouw situeren;
- de reactie van ‘Bouwunie’ en ‘Testaankoop’ die vooral gebaseerd was op de vaststelling dat de problemen inzake de toepassing van de bestaande reglementering zich vooral situeerden bij de eengezinswoningen voor particulier gebruik;

- de vaststelling dat de term ‘werken van burgerlijke bouwkunde of kunstwerken’ niet eenvoudig te omschrijven is,

stellen ACV, ABVV en ACLVB volgende bepaling voor, voor het bepalen van de drempel: (in het nieuwe artikel 4) “De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing op de bouwplaatsen,

- van de particuliere woningbouw of met een gemengde bestemming (particulier en winstgevend/commercieel/professioneel gebruik, en,
- waarvan de totale oppervlakte kleiner is dan 500m², en,
- waarvan de totale oppervlakte bestemd voor winstgevend/commercieel/professioneel gebruik gelijk is aan of kleiner is dan 250m².”

De andere alternatieven lijken ons minder aangewezen.

Het bepalen van de drempel op basis van mandagen en/of op basis van het maximale bedrag van de werken lijkt ons te eng en laat te veel ruimte tot ‘creativiteit’ (sjoemelarij). We verwijzen hierbij naar de nota aan de Ministerraad (p. 3) waarbij men motiveert waarom de keuze voor mandagen en het bedrag van de werken niet zo ideaal is.

Het bepalen van de drempel op basis van een lijst van technische werken lijkt ons ook niet aangewezen:

- ◆ Vooreerst zal men met de discussie blijven zitten omtrent het definiëren van bepaalde werken, zoals bijvoorbeeld, wat verstaat men onder:

- het aanleggen of wijzigen van wegen, ...
- industriële installaties
- ... ?

- ◆ In het verleden werd aangetoond dat het uitvoeren van werken die onder de lijst van de technische werken vallen, maar onder de drempelwaarde van 500m², wel degelijk risico’s inhouden, bijvoorbeeld:

- het bouwen of verbouwen van ... tunnels ...
- het bouwen of wijzigen van industriële installaties ... voor de productie en het transport van gas ...
- het aanleggen of wijzigen van transportleidingen voor energie of grondstoffen, zoals, ... gasleidingen ...
- ...

b. Betreffende de verplichting voor de coördinator-verwezenlijking om het niet naleven van de afspraken uit het veiligheids- en gezondheidsplan door één van de actoren te signaleren aan de inspectie

Rond deze bepaling bestond een eensgezindheid tijdens de besprekingen van de commissie ad hoc. Dit werd echter herroepen door het VBO tijdens de plenaire vergadering.

Deze bepaling werd ingegeven vanuit de vaststelling dat coördinatoren geen enkel verweermiddel hebben ten aanzien van aannemers die zich - na aanmaning - niet aan de afspraken houden.

Hierbij willen we ook verwijzen naar de nota aan de Ministerraad waar deze verplichting wel degelijk werd vermeld, doch niet werd opgenomen in het ontwerp van koninklijk besluit.

Hoe dan ook is dit een niet te onderschatten drukkingsmiddel naar de aannemers om zich te houden aan afspraken die - in gemeenschappelijk overleg - werden vastgelegd in het veiligheids- en gezondheidsplan.

Wat de opmerking van de administratie betreft dat zij, voor het uitvoeren van deze opdracht, nood hebben aan 5 bijkomende beroepskrachten, is dit de verantwoordelijkheid van de overheid.

Als men er van overtuigd is dat het signaleren van problemen, inzake het zich niet houden aan afspraken, door de coördinator aan de 'inspectie' essentieel is in het kader van de naleving van deze bepalingen dan dient de overheid dan ook de nodige middelen ter beschikking te stellen.

Indien de overheid meent dat deze bepaling niet kan toegepast worden omwille van een gebrek aan middelen, dan redeneert men op een negatieve wijze die niet strookt met internationale bepalingen.

c. Betreffende de bijscholing van de coördinatoren

Ook hier werd een unaniem advies geformuleerd door de commissie ad hoc, dat tijdens de plenaire vergadering door het VBO herroepen werd.

Verplichte bijscholing voor coördinatoren is onontbeerlijk. Het voorstel om dit over te laten aan het vrij initiatief van de coördinator is als een 'mooi verpakt geschenk zonder inhoud'. We zijn van oordeel dat dit voorstel toch meer garanties geeft opdat de coördinator op de hoogte blijft van de laatste ontwikkelingen, enerzijds, en de gelegenheid krijgt om contacten te onderhouden met collega's, anderzijds.

2. Standpunten van de vertegenwoordigers van de werkgevers

Algemeen standpunt

De werkgeversorganisaties zijn van mening dat het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit NIET beantwoordt aan de doelstellingen van de doelstellingen van de ministerraad van Oostende.

De eerste krachtlijn, namelijk het vereenvoudigen van de regelgeving, wordt helemaal niet gerealiseerd. Integendeel, de regelgeving wordt er alleen maar complexer op en de coherentie bestaat enkel nog in de geest van enkele theoretici. De betrokken actoren die het moeten realiseren in de praktijk zagen door de bomen het bos al niet meer en moeten vaststellen dat er nog meer obstakels geplant zullen worden. De doelstelling om een vereenvoudigd regime toe

te passen voor kleine bouwwerken wordt door de werkgeversorganisaties ondersteund. De manier waarop dit naar de regelgeving wordt vertaald, ondergraaft echter de doelstelling.

Ook de tweede krachtlijn, namelijk het verbeteren van de toepassing van de regelgeving in de praktijk, wordt niet gerealiseerd. De nadruk ligt nog steeds niet op veiligheidscoördinatie, er wordt niets gedaan om de theoretische 'telefoonboeken' van veiligheidsplannen terug te brengen tot bruikbare instrumenten voor de veiligheidscoördinatie, de certificatie van veiligheidscoördinatoren zorgt voor veel rompslomp maar garandeert hoegenaamd niets met betrekking tot het behoorlijk vervullen van taken, enz.

Daarnaast moeten de werkgeversorganisaties nogmaals vaststellen dat onze regelgeving betreffende tijdelijke of mobiele bouwplaatsen mijlenver staat van de geest en de doelstellingen van de Europese richtlijn die aan de basis ligt. Met het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit wordt hieraan niet verholpen.

Algemene principes – een werkgeversvisie

De werkgeversorganisaties zijn van oordeel dat er dringend werk gemaakt moet worden van het herschrijven van onze reglementering betreffende tijdelijke of mobiele bouwplaatsen volgens volgende algemene principes.

Het toepassingsgebied moet beperkt worden tot die aspecten die betrekking hebben op de coördinatie van de werken van de verschillende aannemers.

Het mag niet de bedoeling zijn om via het besluit tijdelijke of mobiele bouwplaatsen rechtstreeks in te grijpen op het preventiebeleid van de aannemer op zich. Daarvoor zijn de andere hoofdstukken en besluiten van de welzijnswet bedoeld. Deze moeten door elke aannemer nageleefd worden en het speerpunt van het beleid moet zich hierop richten. Er zijn verschillende initiatieven opgestart (FARAO-plan) die hierop inspelen met als doel om tot een performantere wetgeving en een betere toepassing en controle te komen. De veiligheidscoördinatie is slechts de kers op de taart om de interactierisico's tussen de verschillende aannemers af te dekken en niet de basis van het beleid om een hoog veiligheidsniveau bij bouwwerken te garanderen. En rayer

De nadruk moet liggen op de coördinatie (interactierisico's) en niet op de coördinator. De Europese richtlijn heeft uitsluitend die coördinatie als doel. Onze wetgeving met betrekking tot tijdelijke of mobiele bouwplaatsen (welzijnswet EN uitvoeringsbesluit) moet daarom herschreven worden om die zuivere doelstelling te weerspiegelen.

Door de veiligheidscoördinatie functie in te voeren zoals voorzien in de wetgeving heeft men in het preventielandschap zeer veel onduidelijkheid gebracht over de rol van de preventiediensten en andere actoren.

De coördinator moet een aantal taken vervullen met het oog op de coördinatie. Wat dat betreft, moet de focus, net zoals in de richtlijn, ook weer liggen op dit takenpakket en niet op diploma- en opleidingsvoorwaarden.

Door zeer uitgebreide diploma- en opleidingsvoorwaarden op te leggen, die overigens nergens in de richtlijn voorzien zijn, hebben we een nieuw beroep gecreëerd en dit heeft op zijn beurt geleid tot hoge kosten een zeer administratieve benadering van de coördinatie. Dit heeft eens te meer ook weer de indruk gewekt dat veiligheid iets supplementair is, iets voor specialisten

daar waar het in werkelijkheid geïntegreerd moet worden in ieders taken (van leidinggeven- den tot operationele medewerkers). Vertaald naar de praktijk betekent dit, voor de particulie- re woningbouw, dat het takenpakket van de coördinator bij voorkeur onderdeel uitmaakt van het takenpakket van de architect of naar gelang het geval van de (hoofd)aannemer. In een in- dustriële omgeving is een werf- of projectleider de aangewezen persoon om de coördinatie, inclusief de veiligheidsaspecten, op zich te nemen. De wetgeving dient zich te beperken tot het stellen dat de coördinator inzake veiligheid en gezondheid over de gepaste middelen en kennis moet beschikken om zijn opdracht te vervullen. Dit maakt de huidige specifieke op- leidingen niet overbodig, enkel het verplichtende karakter ervan is niet noodzakelijk.

De nadruk moet tevens liggen op de coördinatie in de praktijk en niet op de administratieve invulling. Alle bijkomende administratieve verplichtingen die niet in de richtlijn zijn opge- nomen (bijvoorbeeld coördinatiedagboek, onze invulling van V&G plan) moeten geschrapt. Het V&G plan bijvoorbeeld moet beperkt worden tot de specifieke preventiemaatregelen met betrekking tot de wederzijdse inwerking van activiteiten van de verschillende aannemers. Het mag niet de bedoeling zijn om de coördinator het werk van de preventieadviseurs te laten overdoen of kopiëren.

Om hiertoe te komen moet het toepassingsgebied beter omlijnd worden zodat voor iedereen duidelijk is dat het gaat om echte bouwwerken waarbij meerdere aannemers tegelijk betrok- ken zijn. In dezelfde lijn dient de lijst van werken die bijzondere gevaren meebrengen be- perkt te worden tot werken die inderdaad BIJZONDERE gevaren meebrengen. Indien voor bepaalde werken een specifieke regeling aangewezen is (bijvoorbeeld aanleggen van nuts- voorzieningen) dan dient hiervoor op een soepele en rechtszekere wijze afgeweken te kunnen worden van de algemene regels zonder dat de doelstelling (coördinatie) in het gedrang komt. Hetzelfde geldt voor die omgeving waar door het bestaan van een alomvattend veiligheids- managementsysteem en uitgebreidere procedures de coördinatie verzekerd kan worden.

Specifieke opmerkingen ontwerp van koninklijk besluit

Wat betreft de doelstelling om een vereenvoudigd regime te voorzien voor kleine bouwwer- ken zijn de werkgeversorganisaties van mening dat de beslissing van de Ministerraad onver- kort uitgevoerd moet worden. Dit wil zeggen dat dit van toepassing moet zijn voor alle kleine bouwwerken (< 500 m²) ongeacht de bestemming. Het is niet aangewezen om gedetailleerde definities te gaan hanteren voor de berekening van de grens. Dit zorgt enkel voor discussie, interpretatieproblemen en een verhoogde complexiteit. In de praktijk beschikt de inspectie steeds over de mogelijkheid om bijkomende voorwaarden te stellen (inclusief organisatori- sche waaronder het aanstellen van een veiligheidscoördinator).

Het is ook niet aangewezen om een lijst van uitzonderingen te gaan hanteren (kunstwerken, technische werken). Elke grens heeft voor en nadelen en zal steeds wel een voorbeeld gege- ven kunnen worden waarvoor de vereenvoudiging niet bedoeld was. Het beleid moet zich niet richten op de uitzonderingen. De aanzetten die tijdens de discussies gegeven werden, le- ren ons immers dat met het definiëren van die uitzonderingen, ook weer heel wat werken onterecht uitgesloten dreigen te worden.

De werkgevers zijn er zich wel van bewust dat de oppervlaktedrempel van 500 m² in bepaalde gevallen niet toepasbaar is of zijn doel voorbyschiet bij heel specifieke complexe bouwcon- structies, zoals bijvoorbeeld watertorens, die vanuit veiligheidsoogpunt best onderworpen blijven aan de algemene reglementering. Om hieraan tegemoet te komen, staan de werkge-

versorganisaties open voor het hanteren van een alternatieve kostendrempel zoals voorgesteld door de Administratie, te weten 300.000 Euro. Deze kostendrempel is bovendien gemakkelijker hanteerbaar dan een oppervlakedrempel. Tevens maakt deze drempel een lijst van uitgesloten werken, die tot oeverloze interpretatieproblemen zal aanleiding geven, overbodig. De kostendrempel van 300.000 Euro is daarom een valabel en te bespreken alternatief. Deze kostendrempel van 300.000 Euro komt bovendien perfect tegemoet aan de politieke betrachtingen van de Ministerraad van Oostende.

Op het ogenblik dat de opleiding van de veiligheidscoördinatoren nog niet op punt staat en er ook vraagtekens gezet kunnen worden bij de meerwaarde ervan (zie algemene principes) achten de werkgevers het niet opportuun om bijkomende verplichtingen op te leggen in de vorm van een verplicht aantal uren jaarlijkse bijscholing. Ervaringen in andere domeinen (milieucoördinator) hebben immers geleerd dat dit enkel leidt tot “presenteïsme” en “attestshopping” terwijl tijd en geld verloren gaat die beter zou geïnvesteerd kunnen worden op de werven. De werkgeversorganisaties zijn niet gekant tegen het principe van bijscholing maar menen dat dit beter als resultaatsverbintenis kan ingeschreven worden: “De veiligheidscoördinator schoolt zich op regelmatige basis bij in één of meer van de aspecten die betrekking hebben op de uitoefening van zijn taak”.

De werkgeversorganisaties zijn ook van mening dat de certificatie van veiligheidscoördinatoren geen prioriteit is. Dit zal enkel leiden tot het opsloppen van de weinig beschikbare mankracht bij de administratie, bijkomende en niet relevante verplichtingen voor bedrijfsinterne veiligheidscoördinatoren, een hogere kostprijs voor het beroep doen op een externe ‘gecertificeerde’ coördinator maar bovenal geen enkele garantie inhoudt voor een betere aanwezigheid en coördinatie op het terrein.

Indien men werkelijk de veiligheid op de bouwerven wil verhogen, dan dient verder gewerkt te worden aan het veiligheidsbewustzijn van alle betrokkenen, aannemers, uitvoerders, opdrachtgevers,... De veiligheidscoördinator, zoals nu ingevuld, zal dit veiligheidsniveau niet merkbaar verbeteren.

Het voorliggende wijzigingsbesluit blinkt, net zoals het ganse koninklijk besluit, uit in complexiteit. Door de vele kruisverwijzingen, uitzonderingen en uitzonderingen op uitzonderingen, detailvoorschriften en definities is dit het schoolvoorbeeld bij uitstek van hoe regelgeving NIET opgesteld behoort te zijn. Hoe een dergelijke tekst moet bijdragen tot een betere toepassing in de praktijk is de werkgeversorganisaties een raadsel.